

כגון שהי נעור עד חצות, נכון ליטול נטילה כשירה. אבל אעפ"כ אף אם נעור כל הלילה מברך קודם התפלה, אחר שעשה צרכיו, על נטילת ידיים: יא החולץ מנעליו והנעל ולא נגע בהם אין צריך נטילה כלל. והנוגע בפרעוש [יג] איצ נטילה וההורגו צריך נטילה או מידי דמנקי: יב אסור לומר שום דבר שבקדושה קודם שהעביר רוח רעה מידיו [יד] ומודה אני מותר לאומרו [טו]:

סימן ה

א יזהר (בברכת) [בהזכרת] השם לומר אותה בכוונה וביראה, [ויאמר בבוקר] מודה אני לפניך שאתה הוא הוי"ה אלקי אחד יחיד ומיוחד, [מיוחד] באקייק אשר אקייק, הוא ה' הוא הוה והוא יהי ראשון ואחרון, לפני לא נוצר אל ואחריו לא יהי. וכשאזכיר שה"ק אדניי ב"ה וב"ש הכוונה, שהוא ב"ה וב"ש אדון על הכל ומושל בכל שומע תפלה מכל בריה הוא לבדו ומאזין ומושיע את הכל והוא מנהיג ובורא לכל הברואים ואין לו תמונה וגוף ודמיון להשיג בשכלנו שום מהות באמיתות מציאותו והוא עילת כל העלות וסיבת כל הסיבות, אין סוף ואין תכלית, והוא נותן שכר לכל מי שעובד אותו ומקיים מצותיו ומעניש לכל מי שיעבור על מצותיו ודבריו. וכשאזכיר שם הקדוש אדניי ברוך הוא וברוך שמו וכתיבתו שם הקדוש ידוד הכוונה שהוא ה' הוה ויהיה מהוה את הכל ומחיה את הכל ואין שום דבר קטן מקרה אלא הכל בהשגחתו יתברך שמו. ואלופו של עולם הוא בכל דבר ודבר בהשגחה פרטית על כל דבר קטן וגדול ומאתו יתברך בני חיי ומזוני וכל מיני השפעות טובות. והוא יחיד ומיוחד אחדות שאין כמותו אחדות, ומנהיג עולמו על ידי עשר ספירות כתר חכמה בינה חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות ואיהו וחייהו חד בהון ואיהו וגרמוי חד בהון והכל אלהות אחד יחיד ומיוחד, לא שניא ולא אשתני. ואור אחדות אלהותו מתפשט בבריאה ויצירה ועשיה עד נקודות התהום להחיות הכל, כי הוא מחיה את הכל ומהוה את הכל והוא ראשון והוא אחרון והשגחתו בכל נמצא שבעולם ויודע ושוקל וסופר מעשה בני אדם ומחשבותם הנעלם מכל רעיון ולית אתר פנוי מניה, והוא עתיד ליגאול אותנו בקרוב ואני מאמין ומצפה ליום ישועה שיתגלה כבוד מלכותו והשגחתו בפרטי פרטיות לעיני כל חי על ידי נאמן ביתו משיח

הערות וציונים

בהיה נעור כל הלילה, או בהשכים קודם עמה"ש ונטל ידיו אם צריך ליטול ידיו סעם אחרת כשיאור היום, או ביטון ביום) אין סתירה לדברי הנה"ש הנ"ל. [יג] עי' בזה בשע"ת ססיק י"ב ובארצות החיים הב"ל ס"ק פ"ג [יד] ע"ע להלן סי' מ"ז ציון י"ג. [טו] כ"כ בסדה"י, הוב"ד במג"א ס"ק כ"ח וולא כמש"כ בסדור יעב"ץ דאם ישן בלחי בתי ידים יהרהר בלבו.

שאלה צ"ו (דפוס ירושלים משנת תרמ"ג) עיי"ש מה שדן על דברי הברכ"י שהביא בסק"ה בשם הרי"ח כהן תלמיד הרח"ו ז"ל דמשמע דאם ישן בלילה, בין קודם חצות ובין אחר חצות רוח רעה שורה עליו, וכן בסק"ו הביא בשם החסל"א משם הרח"ו שהוכיח מלשון הוזהר דגם הישן ביום רוח רעה שורה עליו (והוב"ד בשע"ת סק"ט, י') ועיי"ש מה שישב דמכל מקורות הוזהר (המובאים בביי, ועפ"ז כתב בשו"ע סעיפים י"ג, י"ד, ט"ו, דיש להסתפק אם צריך נטי

בן דוד. וכשאזכיר שה"ק אלקיים, הכוונה הוי"ה אלקיים אמת אלקיים חיים ומלך עולם תקיף ומושל ברצונו הפשוט ובעל היכולת, ומשה ראש הנביאים אמת ותורתו אמת, אב לחכמים ולנביאים לקודמים ולבאים אחריו, ונתן לנו תורת אמת לעד ולעולמי עולמים ובטל תורתו יחיו כל המתים ויעמדו בגוף שלהם כימי קדם שהיו בזה העולם בעת שתעלה הרצון במהרה בימינו. ויועיל לו זה התפלה אם על ידי אונס ישכח מלכוין באיזה שם :

סימן ו

א (א) כשעשה צרכיו ושכח מלברך אשר יצר כל זמן שנזכר מברך, אם לא שכבר עשה צרכיו עוד הפעם ובירך :

זר זחב

(א) כשעשה. כך פסק מרן הלבוש [א] וראיתי לחכם אחד [ב] כהנ ברמות רוחיה קא פסיק וחני שאם קידם ששכח עשה לרכיו ולא בירך עליהם שחייב לברך אשר יאר צדוקר אפילו כלילי טבת הארוכים ולא נאמר ששכח זמנה. ואני אומר שלא יברך כי עבר זמנה. ומנה אחינא לה דתנן [ב*] מי שאכל ושכח ולא בירך עד מחי הוא יברך עד שיטעל המזון שצמיטיו, דהיינו שש שטית, והדברים קל וחומר ומה ברכת המזון שהיא מ"ע מן החורה כיון שעברו שש שטית לא מברך, ברכת אשר יאר שאינה אלא מדרבנן עאכ"ו שלא ימשך זמנה מערב עד צוקר, ומסתברא דוקא ברכת המזון הוא שזמנה שש שטית לפי שכל עוד שלא נתעלל המזון הוי זמנה אצל ברכת אשר יאר או אוכל חפיה אחד או שותה מים או יין שאינו לריך כל כך זמן להטעל צפחות משעה אחד הוי הפסק ועבר זמנה וחו לא מברך, והחופר הזה לגודל חפצו לקיים מנהגיו פוסק פסקים וחקים לא עושים עכ"ל ואני אומר [ב**] אף שצוה את מרן וקראו חופר עדיין לא הגיע לעפר שחתת כפות רגליו של רצונו, ורצונו פוסק פסקים וחקים עושים וישרים וכל מה שכתב זה המלטיג אינו

אלא חוכא ואטלולא וכי מה ענין זה לברכה במזון, שם נאמר ואכלת ושבעת, ואין מברכין על השביעה וכשעבר השובע על מה יברך ואף שחקנו חז"ל לברך על כזית זה הוא כדי שלא לחלק בין אוכל מעט לאוכל הרבה כי לפעמים יאכל מעט וישבע ממנו ויהי חורת כל אחד בידו ולכן החמירו על כזית, אצל אחר העיכול שהוא רעב על מה יברך ולמה יתקנו חכמים ברכה על חנם, אצל צבאן מה חילוק יש בין רגע שלאחר עשיית לרכיו בין עשר שעות אחר כך, אלא אם ניררך עוד הפעם ונחפורר תאותי לעשות לרכיו צודאי אסיר לברך שכרי הוא אסור בכל דבר שצדדישה ומכש"כ כשכבר עשה לרכיו וצריך למאי דפסקינן לקמן [ב***] דאין לריך לברך אלא פעם אחת על עשיית לרכיו שני פעמים, צודאי כבר נפטר (בברכה) [מצרכה] שניה אצל לפסק מרן הש"ע [ג] שריך לברך שני פעמים צודאי אף אם נזכר לאחר שנה לריך לברך כי מה נשתנה אותו רגע שלאחר עשיית לרכיו מן אחר שנה לסברא זאת, ובאמת שזה לברכה הגומל שיש לו לברך כ"ז שיראה אפילו אחר עשר שנים ויותר כמשמעות לשון הש"ע ועיור [ג*] אצל לכתחלה אין לאחרה וצריך תיכף אשר יאר ולקמן אי"ה

הערות וצינונים

- [א] בס"י ד' סעיף ס"א, וי"א שצריך לברך ג"כ מיד אשר יצר על צרכיו שעשה כמו שיתבאר בס"י ו' בע"ה, ואעפ"י שלא עשה צרכיו עכשיו, אי אפשר שלא הטיל מים או יצא ממנו מעט ציחצוחי מים או עשה צרכיו מעט בלילה או קודם ששכב ולא בירך עליהם וכו'.
- [ב] ר' מנחם די לינואנו, הוב"ד בברכ"י סק"ג.
[ב*] ברכות דף ג"א ע"ב.
[ב**] ע"ע בברכ"י הג"ל שכתב עדיין.
[ב***] ס"י ו' ס"א.
[ג] בס"י ו' ס"ג.
[ג*] ס"י ר"ט ס"ו.